

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 0850829767**Till**
Trafiknämnden

Cykelbana längs Riddarholmskanalen, information från Trafikkontoret

Med anledning av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet står kvar vid sin avstyrkan till minskad vattenspegel vid Riddarholmskanalen. Om konsollösningen väljs anser rådet att det alternativ som skymmer minst vattenyta ska väljas i kombination med tillförd grönska och borttagande av utkragande delar på kanalens västsida.

Ärendet

Skönhetsrådet har informerats om det aktuella utredningsläget för en förbättrad cykelpassage förbi Gamla stans västra sida. Rådet har tidigare yttrat sig om tidigare presenterade planer på en konsollösning som minskar Riddarholmskanalens vattenspegel (se bilaga). I det tidigare yttrandet avstyrkte rådet en minskning av vattenspegeln och föreslog tre alternativ för utredning för att finna en lösning för en säkrare och mer ändamålsenlig cykelled som inte hamnar i konflikt med kulturhistoriska och stadsbildsmässiga värden.

Efter att dessa tre alternativ utretts av trafikkontoret har de, enligt kontoret, visat sig svåra att genomföra utan att minska cykelstråkets bredd, hamna i konflikt med fotgängare, menligt påverka stombussens tidtabell eller äventyra Centralbrons och tunnelbaneanläggningens hållfasthet. Kontoret anser fortsatt att en konsol över Riddarholmskanalens vatten är att föredra. För detta ändamål har två alternativ tagits fram, ett med ett bevarande av 1867-års brofäste där mer vatten skymms och ett alternativ där brofästet tas bort och mindre vattenyta (ungefär 300 kvm) hamnar under konsolen.

Skönhetsrådet finner det mycket olyckligt att minska Riddarholmskanalens vattenspegel ytterligare. Under de senaste 150 åren har varje nytt trafikslag minskat det synliga vattnet: först tågspår, sedan tunnelbana och biltrafikled och nu cykelbana. Detta är en ohållbar utveckling som om den fortsätter helt kommer att

utplåna vattenrummet. Riddarholmskanalen är redan idag ett av Stockholms mest misshandlade stadsrum och varje åtgärd som utförs borde istället syfta till att återge kanalen sin bredd, grönska och historiska atmosfär. Rådet står således kvar vid sin skarpa avrådan till detta projekt och efterlyser fortsatt den utlovade utredning om Centralbrons avlägsnande som diskuterats sedan 2018.

Om Trafiknämnden, i enlighet med den information som lämnats till rådet, väljer att gå vidare med en konsollösning över kanalens vatten är alternativet med ett borttagande av brofästet det enda tänkbara eftersom det sparar viss vattenspegel. Detta måste i så fall kombineras med ny grönska vid kanalen, gärna i form av pilar som doppar sina kronor i vattnet och en vidare utredning om avlägsnande av andra utskjutande delar på Riddarholmskanalens västsida, t.ex. träbryggor och den utkragande konsol för biltrafiken som Centralbron fick 1955.

Bilaga till yttrande SR 2022/90

2020-06-01 Dnr SR 2020/151

Handläggare
Henrik Nerlund
Telefon: 0850829767**Till**
Trafiknämnden

Rådet: Riddarholmskanalens vattenspegel, angående planerat cykelstråk

Med anledning av rubricerat ärende vill Skönhetsrådet anföra följande.

Beslut

Skönhetsrådet avstyrker bestämt förslaget till cykelkonsol över Riddarholmskanalens vattenspegel.

Ärendet

Den föreslagna minskningen av Riddarholmskanalens vattenspegel genom en ny cykelkonsol innebär ett ytterligare ingrepp i en av Stockholms känsligaste miljöer. Skönhetsrådet anser att förslaget måste utgå och ersättas av en cykellösning på biltrafikytornas bekostnad. Sedan 1871 har varje nytt trafikslag, tåg, bil, tunnelbana, tillåtits ta en del av Riddarholmskanalen i anspråk. Det aktuella cykelförslaget utgör inget undantag, utan är en fortsättning på rekordårens förstörelse av den historiska miljön.

Gamla stan och Riddarholmen utgör Stockholms historiska centrum och tillsammans bildar de en av Sveriges viktigaste kulturmiljöer. Inom ett litet område finns ett koncentrat av rikets hela historia. De båda holmarna vänder sig mot såväl stora vattenrum som den intima kanalen dem emellan. Sedan 1800-talets senare del har kanalområdet blivit svårt belamrat av allt fler skrymmande och störande trafikordningar. I samband med framdragandet av sammanbindningsbanan 1871 minskades kanalens vattenspegel och två järnvägsspår lades längs Riddarholmens östra sida. Skönhetsrådet har varit starkt engagerat i frågan om kanalens bevarande sedan rådets bildande. När en tidig trafikled, den s.k. "Slingerbultsleden" lades vid spårens sida 1929 protesterade rådet liksom när Centralbron och tunnelbanebron presenterades 1946. För att ytterligare pressa in trafik lades en konsol till på kanalens västra sida 1955 och fyra filer blev sex. Skönhetsrådet ansåg detta vara

”ett beklagligt skolexempel på en teknik, över vilken man förlorat herraväldet”.

Det föreliggande förslaget om en konsol också på kanalens östra sida befäster detta skolexempel. Genomförs ingreppet minskas kanalens yta och vägen ligger öppen för att bygga ytterligare en vanprydande bro, den skisserade flottbron mellan Riddarhuset och Tegelbacken. Förslaget är förvånande eftersom en utredning om ett avlägsnande av Centralbron har utlovats av stadens styre och cykelleden snarare cementerar dagens situation.

Skönhetsrådet har full förståelse för behovet av ett ändamålsenligt cykelstråk väster om Gamla stan. Liksom vid förslaget om en cykelled vid Pålundskanalen anser rådet att ytan för ny cykelbana måste tas av biltrafiken snarare än av kanalen. För detta finns flera tänkbara lösningar, varav tre utredningsbara förslag presenteras nedan.

- Cykelstråket delas i en norr- och en södergående bana där den förra läggs i Riddarhusgränd och den senare på befintlig plats vid kanalen.
- Cykelstråket läggs i sin helhet i Riddarhusgränd som stängs av för annan trafik. Rådhusgränd blir bussgata och signalregleras reversibelt.
- Cykelstråket använder befintlig konsol på Centralbron och ett till två bilkörvägar ianspråkats. En ny koppling byggs vid Gamla stans tunnelbana.

Samtliga av dessa förslag prioriterar cykeltrafiken på biltrafikens bekostnad och gör det överflödigt att bygga nya broar och konsoler. Trafikkontorets förslag aktualiserar den systematiska översyn av stadens broar, befintliga och framtida, som rådet efterfrågat av kommunfullmäktige genom skrivelsen om en brostrategi för Stockholm. Rätt hanterat kan den ökande cykeltrafiken bli en murbräcka mot betongen vid Riddarholmskanalen. Nu är tillfället att återta herraväldet över tekniken.

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inez Margareta,Olofson	2022-05-05
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2022-05-05